

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7
tel.: 234 665 111, fax: 234 665 444
posta@uouu.gov.cz, www.uouu.gov.cz

Čj. UOOU-04892/21-29

Praha 24. září 2024

Protokol o kontrole

Kontrolní orgán:

Úřad pro ochranu osobních údajů, se sídlem Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7 (dále jen „Úřad“).

Pravomoc kontrolního orgánu k výkonu kontroly vyplývá z § 50 odst. 1 a § 54 zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, a čl. 58 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

Kontrolující:

Ing. Helena Žemličková – zaměstnankyně Úřadu, č. služebního průkazu: 158752453, jako vedoucí kontrolní skupiny, na základě pověření ke kontrole ze dne 14. prosince 2023, čj. UOOU-04892/21-16,

Mgr. Jiří Kodým – zaměstnanec Úřadu, č. služebního průkazu: 134836081, jako člen kontrolní skupiny, na základě pověření ke kontrole ze dne 14. prosince 2023, čj. UOOU-04892/21-16,

Mgr. Ondřej Trnovec – zaměstnanec Úřadu, č. služebního průkazu: 127018294, jako člen kontrolní skupiny, na základě pověření ke kontrole ze dne 14. prosince 2023, čj. UOOU-04892/21-16,

Mgr. Adam Šťastný – zaměstnanec Úřadu, evidenční číslo státního zaměstnance: 10110596, jako člen kontrolní skupiny, na základě dodatku k pověření ke kontrole ze dne 15. března 2024, čj. UOOU-04892/21-22,

(dále jen „kontrolující“).

Kontrolovaná osoba:

Policie České republiky, Strojnická 27, 170 89 Praha 7 (dále jen „kontrolovaná osoba“ nebo „Policie ČR“).

Předmět kontroly:

Předmětem kontroly je dodržování povinností stanovených zákonem č. 110/2019 Sb. a nařízením (EU) 2016/679, při zpracování osobních údajů v souvislosti s provozováním kamerového systému na letišti Václava Havla Praha.

První kontrolní úkon:

Kontrola byla zahájena doručením oznámení o zahájení kontroly, čj. UOOU-04892/21-17, dne 19. prosince 2023. Přílohou oznámení o zahájení kontroly bylo pověření ke kontrole, čj. UOOU-04892/21-16, ze dne 14. prosince 2023.

Poslední kontrolní úkon:

Posledním kontrolním úkonem bylo zařazení dokumentace do kontrolního spisu úředním záznamem čj. UOOU-04892/21-28, dne 24. září 2024.

I. Přehled podkladů:

Protokol o kontrole se opírá o následující podklady a dokumenty, které byly pořízeny před zahájením kontroly a v jejím průběhu, popř. o dokumenty a skutečnosti, které jsou kontrolnímu orgánu známy z jeho úřední činnosti:

1. Podnět spolku Iuridicum Remedium, z.s., ze dne 19. listopadu 2021, zaevidováno pod čj. UOOU-04892/21-1, počet listů: 3;
2. Doplnění podnětu spolku Iuridicum Remedium, z.s., ze dne 25. listopadu 2021, zaevidováno pod čj. UOOU-04892/21-2, počet listů: 1, příloha:
 - 2.1. Částečné poskytnutí informací Policií ČR podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, čj. PPR-24979-5/ČJ-2020-990810, ze dne 24. srpna 2020, počet listů: 2;
3. Vyjádření kontrolované osoby ze dne 17. ledna 2022, zaevidováno pod čj. UOOU-04892/21-4, počet listů: 2;
4. Doplnění podnětu spolku Iuridicum Remedium, z.s., ze dne 10. srpna 2022, zaevidováno pod čj. UOOU-04892/21-7, počet listů vč. příloh: 11;
5. Vyjádření společnosti Letiště Praha, a. s., ze dne 18. září 2023, zaevidováno pod čj. UOOU-04892/21-11, počet listů: 2;
6. Vyjádření kontrolované osoby ze dne 21. listopadu 2023, zaevidováno pod čj. UOOU-04892/21-13, počet listů: 2, příloha:
 - 6.1. Celková architektura systému k projektu Integrace bezpečnostních systémů a systém pro automatickou biometrickou detekci obličejů včetně rozšíření systému CCTV, počet listů: 19;
7. Vyjádření kontrolované osoby ze dne 21. listopadu 2023, zaevidováno pod čj. UOOU-04892/21-14, počet listů: 2, přílohy:
 - 7.1. Kniha kamer k projektu Integrace bezpečnostních systémů a systém pro automatickou biometrickou detekci obličejů včetně rozšíření systému CCTV, počet listů: 59;
 - 7.2. Rozkaz policejního prezidenta č. 123/2018, kterým se upravuje zkušební provoz integrovaného bezpečnostního systému LETIŠTĚ, počet listů vč. přílohy: 10;

- 7.3. Pokyn policejního prezidenta č. 123/2023, o integrovaném bezpečnostním systému LETIŠTĚ, počet listů: 10;
- 7.4. Rozkaz ředitele Ředitelství služby cizinecké policie č. 41/2018, kterým se upravuje odpovědnost jednotlivých pracovníků při provozu a využívání bezpečnostního systému LETIŠTĚ, počet listů: 2;
8. Vyjádření kontrolované osoby ze dne 10. ledna 2024, zaevidováno pod čj. UOOU-04892/21-18, počet listů: 2, přílohy:
- 8.1. Statistické informace o počtu záchytů vygenerovaných systémem IBS LETIŠTĚ za období 2018–2023, počet listů: 1;
- 8.2. Statistické informace o počtu záchytů vygenerovaných systémem IBS LETIŠTĚ za rok 2023 s rozpadem na měsíce, počet listů: 1;
- 8.3. Licenční ujednání společnosti NEC k systému rozpoznávání obličejů, počet listů: 3;
- 8.4. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 55/2013, o některých pátracích informačních systémech, počet listů: 17;
- 8.5. Rozkaz ředitele Ředitelství služby cizinecké policie č. 6/2023, k provozu systému EasyGO, počet listů: 2;
- 8.6. Příručka operátora monitorovací stanice EasyGO, počet listů: 10;
- 8.7. Pokyn policejního prezidenta č. 120/2013, o informačním systému hraniční kontroly KODOX, počet listů vč. přílohy: 6;
- 8.8. Vyhodnocení zkušebního provozu IBS Letiště ze dne 7. srpna 2023, počet listů: 2;
- 8.9. Plán rozmístění kamer na Terminálu 3, počet listů 1;
9. Úřední záznam o zařazení audiozáznamu z ústního jednání a místního šetření ze dne 18. dubna 2024, čj. UOOU 04892/21-25, počet listů: 1, příloha:
- 9.1. CD nosič s audiozáznamem z ústního jednání a místního šetření konaného dne 16. dubna 2024 v prostorách Inspektorátu cizinecké policie Praha Ruzyně a v prostorách letiště Václava Havla Praha;
10. Vyjádření kontrolované osoby ze dne 26. dubna 2024, zaevidováno pod čj. UOOU-04892/21-27, počet listů: 1, přílohy:
- 10.1. Logy zachycující činnost v Integrovaném bezpečnostním systému LETIŠTĚ během ústního jednání a místního šetření z pozice administrátora, počet listů: 32;
- 10.2. Logy zachycující činnost v Integrovaném bezpečnostním systému LETIŠTĚ během ústního jednání a místního šetření z pozice uživatele, počet listů: 22;
11. Úřední záznam o zařazení dokumentace do kontrolního spisu, ze dne 24. září 2024, čj. UOOU 04892/21-28, počet listů vč. přílohy: 2.

V rámci kontroly je posuzováno výhradně zpracování osobních údajů v rozsahu stanoveném v předmětu kontroly a, ledaže je níže uvedeno jinak, v čase provedení kontroly. Z výše uvedených podkladů jsou pro kontrolní zjištění v protokolu o kontrole výslovně vyhodnoceny pouze ty podklady, případně jejich části, v nichž jsou uvedeny relevantní informace.

II. Důvod kontroly:

Kontrola byla zahájena na základě kontrolního plánu Úřadu pro rok 2023, v návaznosti na úkony provedené dle § 3 zákona č. 255/2012 Sb., shromážděného spisového materiálu evidovaného pod sp. zn. UOOU-04892/21, a na základě oprávnění vyplývajícího z § 50 odst. 1 a § 54 zákona č. 110/2019 Sb. a čl. 58 nařízení (EU) 2016/679.

III. Kontrolní zjištění:

Integrovaný bezpečnostní systém LETIŠTĚ (dále jen „IBS“) je nástroj provozovaný Policií ČR v době kontroly v prostorách letiště Václava Havla Praha (dále jen „LVHP“) a jeho okolí. V IBS se dle dostupných podkladů a vyjádření kontrolované osoby (přehled podkladů č. 6, 6.1, 7.2, 7.3, 9.1) zpracovávají údaje získané skrze kamerový systém provádějící detekci obličejů osob vyskytujících se v prostorách LVHP, systém automatické validace palubních vstupenek v rámci kontroly oprávněnosti vstupu do neveřejných částí terminálů 1 a 2 LVHP, systém shromažďující údaje o osobách, u nichž byla provedena hraniční kontrola a skrze kamerový systém provádějící detekci registračních značek motorových vozidel na přístupových komunikacích k LVHP.

Kontrolující považují za nutné uvést, že jakkoliv se v interních předpisech kontrolované osoby a v dále zmíněných usnesení vlády České republiky využívá v souvislosti s IBS pojem „detekce obličejů“, tak lze na základě poznatků zjištěných kontrolou konstatovat, že detekce obličeje (tedy samotné zjištění, že je v záběru kamery zachycen obličej) je pouze prvním krokem a jen jednou z funkcí, kterou IBS ve vztahu k obličejům provádí. Jak je dále v tomto protokolu popsáno, IBS obličej po jeho detekování dále převádí do formátu nezbytného pro další procesy, zejména pro možnou individuální identifikaci a verifikaci ve vztahu k fyzickým osobám, a to jak v reálném čase, tak zpětně. Z tohoto důvodu mají kontrolující za to, že bude vhodnější v tomto protokolu jako zastřešující pojem dále využívat termín „rozpoznávání obličeje“, vycházející z všeobecně využívaného pojmu „facial recognition“.

Kontrola se zaměřila na zpracování zvláštní kategorie osobních údajů prostřednictvím technologie automatického biometrického rozpoznávání obličejů. Tato součást IBS porovnává rozpoznané obličeje fyzických osob zaznamenaných dedikovanými kamerami rozmístěnými ve vybraných prostorách veřejné a neveřejné části LVHP, se snímky obličejů fyzických osob vložených v referenční databázi. Tato referenční databáze je tvořena údaji o tzv. zájmových osobách. Těmi jsou osoby, u kterých lze odůvodněně předpokládat, že informace o jejich výskytu v prostoru LVHP může přispět k plnění konkrétního úkolu na úseku předcházení, šetření, prověřování a vyšetřování trestných činů, anebo na úseku pátrání po osobách (tzn. osoby zařazené v informačním systému PATROS), přičemž podmínkou pro zařazení zájmových osob do referenční databáze IBS je dostupnost fotografie jejich obličeje v požadované kvalitě. Dle vyjádření kontrolované osoby (přehled podkladů č. 8) bylo k lednu 2024 v referenční databázi evidováno 4 903 fotografií zájmových osob.

V případě, že IBS vyhodnotí dostatečnou míru shody mezi zachyceným obličejem osoby vyskytující se v prostorách LVHP a snímkem obličeje osoby v referenční databázi, je na příslušné pracoviště Policie ČR nebo jiného orgánu, na jehož žádost byla zájmová osoba vložena do referenční databáze, odeslána e-mailová notifikace o tzv. záchytu, v důsledku čehož jsou podle potřeby činěna další opatření, např. ztotožnění osoby policejní hlídkou, případně její zadržení (přehled podkladů č. 7.3, 9.1).

Kontrolní zjištění č. 1

Kontrolovaná osoba ve svých vyjádřeních (přehled podkladů č. 3, 6, 7) jako právní základ k provozování kamerového systému provádějícího biometrické rozpoznávání obličejů osob vyskytujících se v prostorách LVHP označila obecná zmocnění vyplývající z ustanovení § 2, § 62 a § 79 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Ustanovení § 2 zákona č. 273/2008 Sb. obecně vymezuje úkoly uložené Policii ČR, přičemž stanoví, že *„Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen „mezinárodní smlouva“)“*.

Dle § 62 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb. *„Policie může, je-li to nezbytné pro plnění jejích úkolů, pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy osob a věcí nacházejících se na místech veřejně přístupných a zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o průběhu úkonu.“*, odstavec 2 pak předpokládá využívání stálých automatických technických systémů pro pořizování takových záznamů.

Dle § 79 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb. *„Policie může zpracovávat osobní údaje, je-li to nezbytné pro účely uvedené v odstavci 1.“*, tj. za účelem předcházení, vyhledávání a odhalování trestné činnosti, stíhání trestných činů, zajišťování bezpečnosti České republiky nebo zajišťování veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti, včetně pátrání po osobách a věcech.

Z interních předpisů kontrolované osoby (přehled podkladů č. 7.2, 7.3) vyplývá, že do referenční databáze IBS mohou být zařazovány pouze osoby, u kterých lze odůvodněně předpokládat, že informace o jejich výskytu v prostoru LVHP může přispět k plnění konkrétního úkolu na úseku předcházení, šetření, prověřování a vyšetřování trestných činů nebo pátrání po osobách. K tomu kontrolující uvádí, že zpracování osobních údajů pro tyto účely se řídí zejména hlavou III zákona č. 110/2019 Sb., která do českého právního řádu transponuje směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV.

Z vyjádření kontrolované osoby (přehled podkladů č. 6, 7, 8, 9.1) a z poskytnutých materiálů (přehled podkladů č. 6.1, 7.2, 7.3) zároveň vyplývá, že kamerový systém IBS provádějící biometrické rozpoznávání obličejů zpracovává zvláštní kategorie osobních údajů za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby. Čl. 10 směrnice (EU) 2016/680 přitom stanoví, že zpracování zvláštních kategorií osobních údajů, včetně biometrických údajů za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby, *„je povoleno pouze tehdy, pokud je zcela nezbytné, pokud existují vhodné záruky práv a svobod subjektu údajů a:*

- a) pokud je povoleno právem Unie nebo členského státu;*
- b) na ochranu životně důležitých zájmů subjektu údajů nebo jiné fyzické osoby; nebo*
- c) pokud se týká údajů zjevně zveřejněných subjektem údajů.“*

Z uvedeného je tak zjevné, že pro možnost takto zpracovávat biometrické osobní údaje je vyžadována explicitní právní úprava, v souvislosti s čímž musí kontrolující konstatovat zřejmou nedostatečnost české právní úpravy, zejména pak úpravy obsažené v hlavě III zákona č. 110/2019 Sb., kde jakékoliv vymezení podmínek pro zpracování zvláštních kategorií osobních údajů v důsledku nedostatečné transpozice směrnice (EU) 2016/680 zcela absentuje.

Pro srovnání pak kontrolující poukazují na skutečnost, že čl. 9 odst. 1 nařízení (EU) 2016/679 stanovuje obecný zákaz zpracování zvláštních kategorií osobních údajů (vč. biometrických údajů za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby) mimo výjimky vymezené v druhém odstavci téhož článku. Kontrolující tedy mají za to, že bylo zjevným záměrem evropského zákonodárce vykládat podmínky pro možnost zpracování biometrických údajů v režimu směrnice (EU) 2016/680 i nařízení (EU) 2016/679 spíše restriktivně, neboť spolu s ostatními zvláštními kategoriemi osobních údajů požívají vyšší míry ochrany.

Požadavek na určitou míru kvality vnitrostátní právní úpravy je kladen např. v recitálu 33 směrnice (EU) 2016/680, dle kterého by právo, právní předpisy, právní základ či legislativní opatření členského státu „měly být jasné a přesné a jejich použití by mělo být předvídatelné pro osoby, na něž se vztahují“. Ostatně potvrzení toho, že „čl. 10 písm. a) směrnice 2016/680 [...] musí být vykládán v tom smyslu, že zpracování biometrických a genetických údajů policejními orgány za účelem jejich vyšetřování s cílem bojovat proti trestné činnosti a udržovat veřejný pořádek je povoleno právem členského státu ve smyslu čl. 10 písm. a) této směrnice za předpokladu, že právo tohoto členského státu obsahuje dostatečně jasný a přesný právní základ pro povolení uvedeného zpracování“ vyplývá též z rozsudku Soudního dvora EU ze dne 26. ledna 2023 ve věci C-205/21, Ministerstvo na vatrešnite raboty (Zpracování biometrických a genetických údajů policejními orgány).

Podobně se pak v Pokynech Evropského sboru pro ochranu osobních údajů č. 5/2022, k používání technologie rozpoznávání obličeje v oblasti prosazování práva (dále jen „Pokyny č. 5/2022“), v bodě 44. uvádí, že „různé aplikace založené na technologii rozpoznávání obličeje ve většině případů patrně budou vyžadovat zvláštní zákon, který by přesně popisoval aplikaci a podmínky jejího použití“. V bodě 70. Pokynů č. 5/2022 je pak uvedeno, že „vnitrostátní právo musí být dostatečně jasné co do svého znění, aby subjekty údajů dostatečně znaly okolnosti a podmínky, za nichž jsou správci oprávněni uchýlit se k takovým opatřením.“ Pokyny č. 5/2022 v bodě 71. dále uvádí, že „na legislativní opatření se nelze odvolávat jako na právní předpis povolující zpracování biometrických údajů prostřednictvím technologie rozpoznávání obličeje pro účely prosazování práva, pokud se jedná o pouhé provedení obecného ustanovení uvedeného v článku 10 směrnice o prosazování práva.“ K tomu kontrolující podotýkají, že ani k takovému „pouhému provedení“ však v případě transpozice směrnice (EU) 2016/680 do českého právního řádu nedošlo, resp. došlo neúplně, kdy § 79 odst. 3 zákona č. 273/2008 Sb. sice stanovuje omezení zpracovávání některých zvláštních kategorií osobních údajů, nicméně abscentuje jakákoliv zmínka o údajích biometrických. Zároveň ustanovení § 2, § 62 a § 79 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., na které kontrolovaná osoba odkazuje, dle kontrolujících žádným způsobem neupravují zpracování biometrických údajů, a to ani v obecné rovině.

Z vyjádření kontrolované osoby (přehled podkladů č. 9.1) a z předložených interních předpisů kontrolované osoby (přehled podkladů č. 7.2, 7.3) vyplývá, že IBS uchovává vedle výše popsaných záchyťů též tzv. bio index osoby (matematické vyjádření markantů obličeje pro potřeby algoritmu využívaného systémem rozpoznávání obličejů), a to u všech osob, jejichž obličej byl některou z dedikovaných kamer IBS detekován, resp. zaznamenán jako obličej. Tyto jsou následně v IBS uchovávány, a to spolu s datem a časem zaznamenání, místem zaznamenání a jedinečným identifikátorem kamery, která obličej osoby zaznamenala. IBS následně umožňuje v takto uchovávaných bio indexech vyhledávat, a to vložením fotografie obličeje osoby, která je následně s uloženými bio indexy porovnávána. Podle původního interního předpisu kontrolované osoby (přehled podkladů č. 7.2) byla doba uchování bio

indexů osob 30 dnů od jejich pořízení, nový interní předpis (přehled podkladů č. 7.3), účinný od 1. července 2023, tuto dobu prodloužil, a tato nyní činí nejméně 30, nejvýše však 90 dnů od pořízení bio indexu.

IBS tak eviduje bio index u každé osoby, jejíž obličej byl zachycen v prostoru LVHP pokrytém systémem kamer pro biometrické rozpoznávání obličejů, tj. prostor terminálů 1, 2, 3 a spojovacího objektu mezi terminály 1 a 2, a též u všech osob, které byly podrobeny hraniční kontrole pomocí tzv. eGate systému EasyGO.

Takto zaznamenané bio indexy nejsou zpracovávány pouze pro dobu nezbytně nutnou pro provedení porovnání s údaji v referenční databázi (a případné upozornění na „záchyt“), ale jsou uchovávány po dobu 30–90 dnů, a to pro případ, že by se některá z takto zaznamenaných osob stala osobou zájmovou, a bylo ji tak nutné v IBS vyhledávat. Po tuto dobu tak může dojít ke zpracování zvláštní kategorie osobních údajů (biometrických údajů zpracovávaných za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby) každé osoby vstoupivší do monitorovaného prostoru, bez ohledu na to, zda je tato osoba jakkoliv spojena s trestnou činností, nebo zda je po ní vyhlášeno pátrání. Zároveň se nejedná pouze o osoby cestující z a na LVHP, ale též o jejich případný doprovod či o osoby pohybující se v prostorách LVHP v rámci výkonu svého zaměstnání. Dle vyjádření kontrolované osoby (přehled podkladů č. 8) bylo k měsíci lednu 2024 v IBS uchováváno 3 303 202 fotografií (tzn. též bio indexů).

Ve vztahu k možnosti uchovávání bio indexu prakticky každé osoby, která do monitorovaného prostoru LVHP vstoupí, a to jen proto, že by se mohla v budoucnu stát osobou zájmovou, lze konstatovat, že nedochází k naplnění požadavku stanoveného čl. 10 směrnice (EU) 2016/680, dle kterého je zpracování zvláštních kategorií osobních údajů povoleno pouze tehdy, pokud je zcela nezbytné.

V této souvislosti není dle kontrolujících v případě uchovávání bio indexů všech zaznamenaných osob naplněn ani požadavek vymezený v § 26 písm. a) zákona č. 110/2019 Sb., dle kterého, je-li to možné, má spravující orgán připojit „*ke zpracovávaným osobním údajům informaci o postavení subjektu údajů v trestním řízení [...]*“. Problematikou rozlišování mezi různými kategoriemi subjektů údajů se zabýval též Soudní dvůr EU v rozsudku ze dne 26. ledna 2023 ve věci C-205/21, Ministerstvo na vnitřní záležitosti (Zpracování biometrických a genetických údajů policejními orgány), ze kterého vyplývá, že není přípustné nediferencované a generalizované shromažďování biometrických a genetických údajů, aniž by bylo příslušným orgánem určeno a prokázáno, že je toto shromažďování zcela nezbytné k dosažení konkrétních sledovaných cílů a dále, že těchto cílů nelze dosáhnout opatřeními, která představují méně závažný zásah do práv a svobod dotčené osoby. K tomu kontrolující uvádí, že předmětný rozsudek se meritorně zabýval shromažďováním osobních údajů obviněných z úmyslné trestné činnosti, kde naproti tomu uchovávání bio indexů osob v IBS dopadá na všechny osoby, jejichž obličej byl systémem zaznamenan, a tedy na osoby, které a priori nutně nemají žádné postavení v trestním řízení, a to jen pro případ, že by se v období nadcházejících 30-90 dnů náhodou mohly stát osobami zájmovými.

Kontrolující po zvážení shora uvedeného konstatují, že zpracování biometrických údajů v souvislosti s využíváním kamerového systému provádějícího biometrické rozpoznávání obličejů, který je součástí IBS, je v rozporu s čl. 10 směrnice (EU) 2016/680, neboť kontrolovanou osobou odkazovaná ustanovení § 2, § 62 a § 79 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb.

nestanoví explicitně, že by kontrolovaná osoba byla oprávněna zpracovávat též biometrické údaje za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby.

Dále kontrolující uvádí, že zpracování biometrických údajů v podobě uchovávání bio indexů všech osob, jejichž obličej byl zaznamenán některou z dedikovaných kamer IBS, po dobu delší, než je zcela nezbytná pro provedení porovnání s údaji v referenční databázi IBS, a to bez zřetele na postavení této osoby, je taktéž v rozporu s čl. 10 směrnice (EU) 2016/680, který stanoví, že zpracování zvláštních kategorií osobních údajů je povoleno pouze tehdy, pokud je zcela nezbytné.

K uvedeným závěrům se zároveň doplňuje, že jakkoli český zákonodárce netransponoval čl. 10 směrnice (EU) 2016/680, zakotvil porušení související s principem vyjádřeným v tomto článku jako přestupky, a to například přestupky uvedené v § 63 odst. 1 písm. s), resp. v § 63 odst. 2 písm. i) zákona č. 110/2019 Sb., vztahující se k porušení omezení zpracování zvláštních kategorií osobních údajů. Navíc s přihlédnutím k nutnosti vyšší míry ochrany zvláštních kategorií osobních údajů, a s tím souvisejícím požadavkem na dostatečně jasný a přesný právní základ pro zpracování biometrických údajů, může být příléhavým přestupek podle § 63 odst. 1 písm. a) zákona č. 110/2019 Sb., kterého se právnická osoba dopustí tím, že při zpracování osobních údajů překročí oprávnění vyplývající z jiného zákona.

Kontrolní zjištění č. 2

Ustanovení § 37 zákona č. 110/2019 Sb., transponující do českého právního řádu čl. 27 směrnice (EU) 2016/680, ukládá spravujícímu orgánu povinnost provést posouzení vlivu na ochranu osobních údajů, je-li pravděpodobné, že určitý druh připravovaného zpracování osobních údajů povede vzhledem k jeho povaze, rozsahu, okolnostem nebo účelu k vysokému riziku neoprávněného zásahu do práv a svobod subjektů údajů. K tomu kontrolující upozorňují, že zpracování biometrických údajů za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby naplňuje výše uvedenou podmínku vysokého rizika. Tento závěr je též podpořen Pokyny č. 5/2022, které v bodě 97. uvádí, že „posouzení vlivu na ochranu osobních údajů (DPIA) před použitím technologie rozpoznávání obličeje je povinným požadavkem, protože tento druh zpracování, zejména s využitím nových technologií a s přihlédnutím k povaze, rozsahu, kontextu a účelům zpracování, může mít za následek vysoké riziko pro práva a svobody fyzických osob. Vzhledem k tomu, že používání technologie rozpoznávání obličeje zahrnuje systematické automatizované zpracování zvláštních kategorií údajů, lze předpokládat, že v takových případech bude správce zpravidla povinen provést posouzení vlivu na ochranu osobních údajů.“

Dle vyjádření kontrolované osoby (přehled podkladů č. 3, 9.1) se IBS, jehož součástí je i kamerový systém provádějící biometrické rozpoznávání obličejů, začal budovat v roce 2015 na základě usnesení vlády České republiky ze dne 19. ledna 2015 č. 47, k zajištění zvýšení bezpečnosti na letišti Václava Havla Praha. V lednu roku 2018 byl IBS spuštěn v testovacím provozu, využívajícím data vybraných zaměstnanců Policie ČR a sloužícím k nastavení systému a kamer. Následně byl systém dne 15. června 2018 spuštěn ve zkušebním provozu, který má taktéž sloužit k zajištění vhodného nastavení systému, nicméně již pro své fungování využívá tzv. ostrá data. Ke dni provedení ústního jednání a místního šetření, tj. 16. dubna 2024, nedošlo k zahájení rutinního provozu, neboť v mezidobí dle vyjádření kontrolované osoby (přehled podkladů č. 9.1.) došlo k rozhodnutí vlády České republiky o realizaci projektu Letiště 2, v rámci kterého by mělo dojít k rozšíření stávajícího systému na LVHP, a projektu

Letiště 3, který počítá s rozšířením systému i na ostatní česká letiště s mezinárodním provozem. Rutinní provoz IBS by tak měl být zahájen až s dokončením těchto dvou projektů.

Kontrolovaná osoba ve svém vyjádření (přehled podkladů č. 3) uvedla, že ve vztahu ke zpracování osobních údajů v IBS nevypracovala posouzení vlivu na ochranu osobních údajů podle § 37 zákona č. 110/2019 Sb., a to proto, že k budování IBS a ke spuštění jeho testovacího i zkušebního provozu došlo před transpozicí směrnice (EU) 2016/680 do českého právního řádu (provedené dne 24. dubna 2019), a tehdejší platná a účinná právní úprava zpracování posouzení vlivu na ochranu osobních údajů nevyžadovala.

Zároveň kontrolovaná osoba uvedla (přehled podkladů č. 3, 8, 9.1), že navzdory usnesením vlády České republiky¹, kterými bylo rozhodnuto o navýšení počtu kamer systému IBS na LVHP a o přemístění kamer stávajících, nedošlo k navýšení počtu kamer nad stávající počet 111 a zároveň, že, s výjimkou přesunu kamer na terminálu 3 v důsledku stavebních úprav, nedošlo ani k jejich přemístění. V rámci interních předpisů pak došlo ke změně v podobě prodloužení doby uchovávání bio indexů osob, jejichž obličej byl zaznamenán IBS, kdy podle původního interního předpisu kontrolované osoby (přehled podkladů č. 7.2) byla doba uchování bio indexů osob 30 dnů od jejich pořízení a podle nového interního předpisu (přehled podkladů č. 7.3), účinného od 1. července 2023, je nejméně 30, nejvýše však 90 dnů od jejich pořízení. Dle pokynů Pracovní skupiny pro ochranu údajů zřízené podle článku 29², se požadavek na provedení posouzení vlivu na ochranu osobních údajů „*vztahuje na stávající operace zpracování, u nichž je pravděpodobné, že zpracování bude mít za následek vysoké riziko pro práva a svobody fyzických osob, a u kterých došlo ke změně rizik s přihlédnutím k povaze, rozsahu, kontextu a účelům zpracování.*“ V této souvislosti kontrolující konstatují, že jakkoli se tyto pokyny váží k nařízení (EU) 2016/679, měl by být obdobný princip aplikován též při zpracování podle směrnice (EU) 2016/680, resp. hlavy III zákona č. 110/2019 Sb. Kontrolou však nebylo prokázáno, že by shora uvedené změny bez dalšího předmětnou povinnost založily.

V rámci ústního jednání a místního šetření (přehled podkladů č. 9.1.) pak zástupce kontrolované osoby v pozici manažera informačního systému ve smyslu čl. 7 odst. 1 pokynu policejního prezidenta č. 123/2023, o integrovaném bezpečnostním systému LETIŠTĚ (přehled podkladů č. 7.3), uvedl, že toho času zpracovává posouzení vlivu na ochranu osobních údajů, jak mu bylo nově uloženo odst. 3 písm. h) téhož článku.

K výše uvedenému kontrolující uvádí, že vzhledem k povaze zpracování prováděného v IBS, tedy zpracování biometrických údajů za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby, lze provedení posouzení vlivu na ochranu osobních údajů považovat za vysoce žádoucí postup, nicméně s ohledem na termín spuštění IBS, předcházející datu nabytí platnosti a účinnosti zákona č. 110/2019 Sb., není možné konstatovat porušení povinnosti vyplývající z § 37 zákona č. 110/2019 Sb., resp. čl. 27 směrnice (EU) 2016/680. Obdobný názor pak kontrolující mají též ve vztahu k problematice předchozí konzultace s Úřadem ve smyslu ustanovení § 38 odst. 1 písm. b) zákona č. 110/2019 Sb., resp. čl. 28 směrnice (EU) 2016/680, a proto není možné konstatovat porušení ani této povinnosti.

¹ Usnesení vlády České republiky ze dne 24. července 2017 č. 542 o rozšíření pokrytí systémem automatické biometrické detekce obličejů na letišti Václava Havla Praha
Usnesení vlády České republiky ze dne 4. března 2019 č. 157 o zpřesnění vymezení prostor pokrytých systémem automatické biometrické detekce obličejů na letišti Václava Havla Praha

² Pokyny WP29 pro posouzení vlivu na ochranu údajů a stanovení, zda „je pravděpodobné, že zpracování údajů bude mít za následek vysoké riziko“ pro účely nařízení 2016/679

IV. Povinnost podat zprávu dle §10 odst. 2 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)

Kontrolující v souladu s ustanovením § 10 odst. 2 zákona č. 255/2012 Sb. žádají kontrolovanou osobu o podání písemné zprávy o odstranění nedostatků zjištěných kontrolou, a to ve lhůtě 60 dnů ode dne formálního ukončení kontroly ve smyslu § 18 zákona č. 255/2012 Sb. Za splnění této povinnosti lze považovat i podání zprávy o opatřeních, která budou v danou dobu stále ve fázi přípravy nebo realizace.

Kontrolující v dané věci upozorňují, že v souladu s § 15 zákona č. 255/2012 Sb. je nesplnění povinnosti dle § 10 odst. 2 tohoto zákona považováno za přestupek, za který lze uložit pokutu do výše 500 000 Kč. V případě, že kontrolovaná osoba nebude z objektivních důvodů schopna podat písemnou zprávu o odstranění nebo prevenci nedostatků zjištěných kontrolou ve stanoveném termínu, lze před vypršením stanovené lhůty písemně požádat kontrolní orgán o její prodloužení.

V. Poučení o opravném prostředku:

Proti kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole může kontrolovaná osoba podat Úřadu pro ochranu osobních údajů ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení protokolu o kontrole námitky.

Námitky se podávají písemně, musí z nich být zřejmé, proti jakému kontrolnímu zjištění směřují, a musí obsahovat odůvodnění nesouhlasu s tímto kontrolním zjištěním.

Podpisová doložka:

Ing. Helena Žemličková	pověřená zaměstnankyně Úřadu vedoucí kontrolní skupiny	<u>(podepsáno elektronicky)</u> podpis
Mgr. Jiří Kodým	pověřený zaměstnanec Úřadu	<u>(podepsáno elektronicky)</u> podpis
Mgr. Ondřej Trnovec	pověřený zaměstnanec Úřadu	<u>(podepsáno elektronicky)</u> podpis
Mgr. Adam Šťastný	pověřený zaměstnanec Úřadu	<u>(podepsáno elektronicky)</u> podpis